Jlle comedit mel qui afficitur circa diui
nitatis gl'am. ille butiꝝ qui afficit' circa in
firma humanitatis. ¶ Tercio ꝯmendat' a
ſuaꝝ penaꝝ voluntaria ꝑpeſſione cum d'r.
Inter vbera mea ꝯmorabit'. Habebat eni̅
illas penas inter vbera .i. inter intellectu̅
⁊ affectu̅. q2 libenter eas ſuſtinebat ꝓpter
dilecti fide̅ ⁊ eius amore̅. Unde d'r. Aga
tha letiſſime ⁊ gl'anter ibat ad carcere̅ ⁊ q̅
ſi ad epulas inuitata. Agone̅ ſuum d'no
precibꝫ ꝯmendabat. Ubi notant' .iiij. gra
dus. Primus eſt. q2 ſuſtinuit patienter.
⁊ iſte gradus preponit'. q2 ⁊ ſi letiſſime.
ergo ⁊ patienter. ⁊ iſte eſt neccitatis. Scd's
eſt q2 ſuſtinuit libenter. vnde d'r. Agatha
letiſſime. ⁊ iſte eſt ꝑfectionis. Tercius e̅
q2 ſuſtinuit gl'anter. vnde d'r. ⁊ glorianter
ibat ad carcere̅. ⁊ iſte eſt magne virtutis.
q̅n quis magis gl'iatur de deſpectu ꝓpter
deu̅ q̅ꝫ de honore ꝓpter mundu̅. Quartus
q2 ſuſtinuit delectabiliter. q'd notat' cum
dicitur. ⁊ quaſi ad epulas inuitata. ⁊ iſte
no̅ eſt humane facultatis ſed gr'e celeſtis
De hijs quatuor gradibꝫ ſic dicit. Non
poteſt a'i'a mea in ꝑadiſum intrare niſi di
ligenter corpus meu̅ feceris a carnificibꝫ
attractari. Ecce quo̅ portauit patienter.
Ego in hijs pe'is ſic delector ſicut qui bo
nu̅ nunciu̅ audit. ecce quo̅ portauit liben
ter. Aut qui videt q'd diu deſiderauit. ec
ce quo̅ portauit glorianter. Aut qui mul
tos theſauros inuenit. ecce quomo̅ porta
uit delectabiliter.

¶ In cathedra ſancti Petri.
Sermo primus.

Exaltent eum
in eccl'ia plebis. ⁊ in cathedra
ſenioꝝ laudent eum. Pſal.
Dupliciter beatus petrus exaltatus fuit.
.ſ. a deo cum d'r. Exaltent eu̅ in eccl'ia ple
bis. ⁊ a populo anthiocheno cum d'r. ⁊ in
cathedra ſenioꝝ laudent eu̅. ¶ Quantum
ad primu̅ notandu̅ ꝙ p̄r. filius ⁊ ſp'us ſan
ctus etia̅ eu̅ ſuper apoſtolos ſeu angelos
in quatuor exaltauerunt. Primo in d'nici
corporis ꝯſecratione. Angeloꝝ quide̅ eſt ſa
cerdoti ꝯſecranti aſſiſtere. ⁊ hoſtia̅ ꝯſecra
tam deo offerre. Petri au̅t ⁊ ſacerdotu̅ e̅
pane̅ in corpus xp̄i ꝯuertere. q'd nulli an
gelo eſt datu̅. Unde no̅ angelis ſed ſolis
ſacerdotibꝫ dictu̅ eſt Lu. xxij. Hoc eni̅ fa
cite in mea̅ ꝯmemoratio̅em. Scd'o in pec
catoꝝ remiſſione. Angeloꝝ quide̅ eſt pec
catores ſuis inſpirationibꝫ a pc'tis auer
tere. ſuis oro̅ibus dei m'iam implorare.
Petri eni̅ ⁊ ſacerdotu̅ eſt ſibi ꝯfeſſis pc'ta̅
remittere Unde no̅ angelis ſed ſolis ſa
cerdotibꝫ dictu̅ eſt illud Joha̅. xx. Quoꝝ
remiſeritis pc'ta̅ remittunt' eis. Et q2 hoc
officiu̅ ſolius dei eſt. ſ. pc'ta̅ remittere. Jo
dij vocant'. Pſal. Ego dixi dij eſtis. Ter
cio in clauiu̅ collatio̅e. Angeloꝝ quide̅ eſt
a'i'as ad celu̅ deducere. Petri ⁊ ſacerdotu̅
eſt ipſis a'i'abus celi ianua̅ aperire. vnde
no̅ angelis ſed petro dictu̅ eſt math. xvj.
Tibi dabo claues regni celoꝝ. Quarto
in iudiciaria p'tate. Angeloꝝ quide̅ eſt iu
dicandos ad iudiciu̅ colligere. collectos
ab inuice̅ ſepare. ſepatos malos in igne̅
ꝓijcere. Sed petri ⁊ ſucceſſoꝝ eius eſt ip
ſos iudicare. Unde non angelis ſed pe
tro ⁊ ſucceſſoribus eius dictum eſt Ma
the. xix. Amen dico vobis ꝙ vos qui reli
quiſtis o'i'a ⁊ ſecuti eſtis me ⁊c. ¶ Scd'o
beatus petrus fuit hodie exaltatus ⁊ inca
thedratus a p'p'lo anthiocheno cum dicit'
Et in cathedra ſenioꝝ laudent eu̅. No
tandum au̅t ꝙ iſtud feſtu̅ de incathedrati
one ſancti petri quinqꝫ de cauſis celebrat'
Primo ꝓpter miraculoſam petri liberatio̅
nem ⁊ exaltationem. Nam cum theophi
lus princeps anthiochie ipſu̅ in carcere̅
reduxiſſet. ⁊ tande̅ ꝑ dei ꝓuidentia̅ ⁊ pau
li apoſtoli induſtriam. ⁊ petri virtuoſam
potentia̅ ꝙ .ſ. eius filiu̅ ſuſcitauit. fuit de
carcere liberatus. ⁊ in cathedra ſublima
tus. ⁊ patriarcha anthiochenus effectus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ideo etiam eccleſia hoc feſtum celebrat.
vt de petri liberatōe deo gratias agat. Et
quia prelati eccleſie tunc ceperūt loco. po
teſtate ⁊ nomine ſublimari. // Secundo ce
lebratur ꝓpter noui nominis impoſitōem
Nam apud anthiochiā diſcipuli primo
vocati ſunt chriſtiani. Magna dei digna/
tio ꝙ nomē ſuum nobis participare vo/
luit. Iſa. lxv. Seruos ſuos vocauit alio
nomine. Et ideo tantum beneficiū eſt no
bis cum leticia recolendum. Par autem
eſſet habere nomē niſi ⁊ res nominis ha/
beretur. Aug⁹. Chriſtianus enim eſt qui
nō tantum noīe ſed opere eſt. Chriſt⁹ au
tem ab vnctione dicitur. Ille vero vere eſt
chriſtianus qui habet vnctionem grē quā
tum ad ſe. j. Iohan. ij. Et vos vnctōnem
quam accepiſtis ab eo maneat in vobis.
Qui habet oleum ꝯpaſſionis ⁊ miſericoꝛ
die quantum ad ꝓximū. Prouerbio. xxj.
Theſaurus deſiderabilis ⁊ oleum in habi
taculo iuſti. Qui habet vnctōem ꝯſciētie
quantum ad deū Math. xxv. Prudētes
virgines acceperūt oleum ⁊c̄. // Tercio ce
lebratur ꝓpter corone clericalis inſtitutio
nem. Inſtitutum enim fuit vt clerici coro
nam deferent clericalē ꝓpter tres cauſas
Primo ꝓpter petri imitationem. Cū eñi
apud anthiochiam fuiſſet captus. infide
les ob chriſti iniuriam ſibi ſummitatē ca
pitis abraſerunt. Ceteri autem clerici vi/
dentes paſtorem ſuum ſic in capite deſoꝛ
matum. idem ſibi fecerunt fieri. ⁊ ſic petr⁹
poſtmodū illud voluit ſeruare in gloriam
quod ſibi in chriſti iniuriam fuerat irroga
tum. Ex quo patet ꝙ deus de malis ſepe
bona elicit. Unde de abraſione capitis fa
cta in ignominia ortuꝫ habuit corona cle
ricalis ſeruata in gloriam. // Secunda cā
eſt ꝓpter diſtinctōnem. vt ſcꝫ per hoc ſignū
clerici a laycis diſcernantur. Olim deus
diſtinxit populum iudeoꝝ a populo gen/
tilium per circumciſionis ſignaculū. ſed
ꝯuenientius eſt noſtrum ſignaculum qꝫ il
loꝝ. Illud enim fiebat in parte corꝑis ve
recunda. noſtrum fit in parte corꝑis reue
renda. Illud in mēbro generatiuo. quia
dediti erant generationi filiorum. Noſtrū
in membro ad celum eleuato. ꝙ debem⁹
eſſe intenti ꝯtemplationi celeſtium. Illō
enim cum dolore ⁊ effuſione ſanguinis.
noſtrum cum exultatione ⁊ leticia cordis
// Tercia cauſa eſt ꝓpter miſticam ſignifica
tionem. Fit enim in ſuperiori parte tota/
lis raſio piloꝝ. quia inter deū ⁊ ipſos cle
ricos nihil debet eſſe medium. Fit detrū/
catio capillorum. quia debent detruncare
ſuperfluitatem temporalium ⁊ cogitatio
num malarum. Fit circularis formatio.
Tum quia ipſi ſunt miniſtri eius qui ca/
ret ⁊ fine ⁊ principio. Tum quia ſeruire
deo ē regnare. Tum quia de corona ſacer
dotalis dignitatis clerici peruenturi ſunt
ad coronam eterne felicitatis. // Quarto
celebratur ꝓpter prime miſſe petri celebra
tionem. Ipſe enim primā miſſam in pon
tificalibus anthiochie celebrauit. Et cre
dendum eſt ꝙ iſto die vel ſaltem iſto tem
poꝛe. ⁊ ideo hec dies nobis celebris debꝫ
eſſe. Iohannes quidem primam miſſaꝫ
ſuam dixit in aſia. Iacobus in iheruſalē.
Marcus in alexandria. ij. Regum. xxiij.
Dauid ſedens in cathedra ſapientiſſim⁹
princeps inter tres. Fuit petrus ſapiens
tanqꝫ iohannes. ſapientioꝛ reſpectu iaco
bi. ſapientiſſimus reſpectu ſcilicet marci.
// Quinto celebratur ꝓpter erroris deſtru
ctiōem. Olim enim gentiles in hac die
feſtum faciebant quod ꝯtinebat errorem
ſuperſtitionem ⁊ illuſionem. Erroꝛ qui/
dem erat. quia credebant ꝙ anime defun
ctorum circa monumenta ſuorum corpo/
rum morarentur. Superſtitio autē erat.
quia cibaria ⁊ vina ſup tumulos caroꝝ
ſuoꝝ ponebāt credentes ꝙ aīe talib⁹ indi
gerent. Sed ſicut dicit maximus nō indi
gebāt corꝑalib⁹ cibis. ſed orōnib⁹ deuo/
tis. eleōſinis aſſiduis ⁊ ſacrificijs altaris

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Illuſio autem erat. qꝛ demones in nocte
omnia cibaria ꝯſumebant. ⁊ ſic illis illu
debant ac ſi anime comediſſent. Ideoqꝫ
ſancti patres ordinauerunt ꝙ illa die q̄
iſta fiebant fieret feſtum de incathedratōe
beati petri vt virtute illius ſolemnitatis
hec ſupſtitio obliuioni traderet̃. Vn̄ ab
aliquibꝰ hoc feſtum vocat̃ feſtum Petri
epularū. ⁊ ſic iſtud feſtum expurgauit er/
rorem. remouit ſupſtitionem ⁊ detexit illu
ſionem.

De eodem. Sermo ſecundus.

DAuid ſedens in cathedra ſapien
tiſſimus inter tres. ipſe enim eſt
quaſi teneriimus ligni vermicu
lus. ij. Regū. xxiij. Per dauid qui inter/
pretat̃ manu fortis ſignificat̃ beatus pe/
trus qui ꝓpter ſuam fortitudinem a petra
eſt appellatus. Cōmendat̃ autem in pre
miſſis verbis a quatuor. Primo a cathe
drali honore cū dicit̃. ſedens in cathedra
Eſt autē triplex cathedra ſcꝫ regalis. ma
giſtralis ⁊ ſacerdotalis. De cathedra re/
gali dicit̃. j. Re. xx. Cum ſediſſet rex ſuꝑ
cathedram ſuam ⁊c̄. De cathedra magi/
ſtrali dicit̃ math. xxiij. Suꝑ cathedram
moyſi ſederunt ſcribe ⁊ phariſei ⁊ cetera.
De ſacerdotali dicit̃ in ps. In cathedra
ſeniorꝫ laudent eum. Presbiter em̄ grece
latine ſenex dicit̃. In his tribꝰ cathedris
ſedit ſanctus petrus ſcꝫ in cathedra regali
qꝛ ad eum ſpectat iudicium oīm cauſarū
In magiſtrali qꝛ ad ipſum ſpectat expoſi
tio ſcripturarꝫ. Et in ſacerdotali quia ad
ipm̄ ſpectat ligatio ⁊ abſolutio peccatorꝫ
Primo igitur ſedet in cathedra regali. qꝛ
ad ipſū ſpectat omne iudicium ſcꝫ ciuile
eccleſiaſticum ⁊ medium. Deutero. xvij.
Si difficile ⁊ ambiguū iudiciū apud te
eſſe ꝑſpexeris inter ſanguinē ⁊ ſanguinē.
ꝑ quod intelligit̃ iudicium criminale ⁊ ci
uile inter lepram ⁊ non lepram. ꝑ quod
notat̃ eccleſiaſticū criminale. Et cauſam
⁊ cauſam. qđ ad vtrūqꝫ refert̃. tam eccle
ſiaſticum q̄ȝ ciuile. venies ad ſacerdotes
leuitici generis. Secundo ſedit in cathe/
dra magiſtrali. qꝛ ad eius ſedem ſpectat
ſcripturarꝫ expoſitio. Nō enim licet laico
ſed clerico predicare vel exponere ſcriptu/
ras. vnde non turbis ſed apoſtolis dictū
eſt Mathei. vlti. Predicate euangelium
omni creature. Scripturarꝫ interpretatio
ij. Petri. j. Omnis prophetia ꝓpria inter
pretatione non fit ⁊c̄. Scripturarꝫ modi/
ficatio. vnde illud qđ dicit̃ Mathei. xix.
Qđ deus ꝯiunxit homo non ſeꝑet. ſic ꝑ
fidē petri modificat̃. cōiungit ꝑ ꝯſenſum
mētis ⁊ copulam carnis. Tercio ſedit in
cathedra ſacerdotali qꝛ ad ipſum ſpectat
ligatio ⁊ abſolutio culparum. Peccator
quidem ſupra ſe habet celum clauſum. ⁊
infra infernum aptum. intra ſe non habet
gratiam ſed culpam ⁊ ꝑdidit meritorum
ꝑticipatōnem in eccleſia factam. Poteſt
autē ſacerdos peccatori celum apire ma/
thei. xvi. Quodcūqꝫ ligaueris ſuꝑ terraꝫ
⁊c̄. ⁊ quodcūqꝫ ſolueris ſuper terram ⁊c̄.
Poteſt infernū claudere. Ibidē. Porte
inferi non preualebunt aduerſus eā. Po
teſt ſpiritū ſanctum dare Actu. xvi. Tunc
imponebant manus ſuꝑ illos ⁊ accipie/
bant ſpiritū ſanctum. Poteſt peccata di/
mittere Johā. xx. Quorꝫ remiſeritis pec/
cata remittunt̃ eis. Poteſt ſanctorꝫ meri
ta cōmunicare. ij. Corinth. ij. Cui autem
aliquid donaſti ⁊ ego ⁊c̄. Secundo com/
mendat̃ petrus a firmitate ꝯſtantie cum
dicit̃ dauid qui interpretat̃ mānu fortis.
Prelatus enim nō debet eſſe mollis ſed
fortis. qꝛ ſicut dicit̃ Prouer. xviij. Qui
mollis ⁊ diſſolutus eſt in ope ſuo frater
eſt ſua opa diſſipantis. Tria ponit ſcilicꝫ
molle diſſolutum ⁊ diſſipatum. Molle ē
quod cedit omni duro. Diſſolutum qđ
nullo eſt vinculo colligatum. Diſſipatū
quod eſt omnino ꝯfractum. Beatus aūt
petrus non fuit mollis ſed durus qꝛ non
ceſſit ſed fortiter ſuſtinuit oēm ꝑſecutōē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

illatam Actu.v. Ibant apoſtoli gaudē-
tes a ꝯſpectu ꝯſilij. Non fuit diſſolutus.
ſed cum xp̄o colligatus. q꞉ ꝑ caritatē fir-
mam. Johan.vlt. Dn̄e tu ſcis q꞉ amo te
Nō fuit fractus ſed ſolidus per ꝑſeuerā-
tiam Eccā.l. Quaſi vas auri ſolidum ⁊c̄.
¶ Tercio ꝯmendatur a ꝑfectōne ſapīe cum
dicitur. Sapientiſſimus. Nec mir̄ ſi ſa-
pientiſſimus fuit. q꞉ tres ſapientiſſimos
doctores habuit. ſ. prēm reuelantē. Ma-
th.xvj. Caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi
⁊c̄. Filiū inſtruentē Johan.xv. Oīa que
cunq̄ audiui a prē meo nota feci vobis.
Et ſpūm ſcūm infundentē Johan.xiiij.
Paraclitus aūt ſpūſſanctus quē mittet
pater in noīe meo ille vos docebit omnia
¶ Quarto ꝯmendat̄ a ꝑfectōe gratie cū d꞉.
Tenerrimus ligni vermiculus Ille eñ ē
vermis ⁊ eſt tener ad tangendū. ⁊ ē durꝰ
ad ꝑforandū Ex quo innuit̄ a beato Pe-
tro ꝙ fuit māſuetus ꝯ̄trum ad bonos. iō
dicitur tenerrimus. q̄ manſuetudo appa-
ruit in tribꝫ. Primo in hoc cū eſſet ponti-
fex ſummus humile officiū nō recuſauit
Johā.xxj. Dixit ſymon petrus vado piſ-
cari. Scdo ꝙ a minori reprehendi patiē-
ter ſuſtinuit. Gal.ij. Cū veniſſet cephas
anthiochiā in faciē ei reſtiti ⁊c̄. Nos aūt
cū a ſuꝑiori reprehendim̄. impatienter fe-
rimus. ſi a pari indignam̄. ſi a minori irri-
demur. Tercio in hoc ꝙ minoribꝫ humili-
ter obediuit. Act.viij. Cū audiſſent apl̄i
qui erāt ihroſolimis q꞉ recepit ſamaria
verbū miſerūt ad eos petr̄ ⁊ iohēm. ¶ Se-
cūdo fuit durus ⁊ ſeuerus ꝯ̄trum ad ma-
los. ideo d꞉. vermiculus ligni. cuiꝰ ſeue-
ritas in tribꝫ apparuit. ſ. q꞉ ſeuere malos
reprehendit Act.viij. Pecunia tua tecū
ſit in ꝑditōem. Seuere puniuit. ſicut p꞉
Act.v. in punicōe aname ⁊ ſaphire. Se-
uere dn̄m defendit Jo.xviij. Symon pe-
trus hn̄s gladiū ⁊c̄. ¶ Tercio fuit humilis
ꝯ̄trum ad ſeip̄m ⁊ deū. ideo d꞉. vermiculꝰ
Eius aūt hūilitas in tribꝫ apparuit. Pri-
mo in hoc ꝙ indignū ſe xp̄i pn̄tia reputa-
uit Lu.v. Exi a me q꞉ hō pec. ⁊c̄. Scdo i
hoc ꝙ a xp̄o lauari recuſauit Jo.xiij. Nō
lauabis mihi pedes ineternū. Tercio in
hoc ꝙ crucifigi vt dn̄s noluit. vñ ait. Q꞉
nō ſum dignus in cruce eſſe ſicut domi-
nus meus. crucē meam girate.

¶ De ſcō Mathia. Sermo.j.

Certe videtis

quē elegerit dn̄s ꝙ non ſit ſi-
milis ei in oī populo.j.Re.x.
Quāuis iſtud dictū ſit de ſaulo ſupbo in
regē aſſumpto. ꝯuenientius tñ dici p꞉ de
mathia ꝑuulo in apl̄m aſſumpto In qui-
bꝫ verbis a duobꝫ ꝯmendatur. Primo a
miraculoſa electōe cum d꞉. Certe videtis
quē elegerit dn̄s. Scdo a vite ꝑfectione
cū ſubdit̄. ꝙ non ſit ſimilis ei in ꝑplo ¶
Circa primū notandū ꝙ eius electio cō-
mendabilis eſt ex ꝑte electoꝝ. electi. ⁊ mo-
di eligendi. Eligentes aūt fuerūt magne
autoritatis. q꞉ fuerunt apl̄i qui ſunt prin-
cipes mūdi. ianitores celi. ⁊ iudices ſcl̄i.
ps. Principes ꝑploꝝ ꝯgregati ſunt ad fa-
ciendū ſcꝫ mathie elcōem. Ecce q꞉ princi-
pes ſunt mundi. qm̄ dij fortes terre. ecce
q꞉ erūt iudices ſeculi. Et vehementer ele-
uati ſunt vt ſcꝫ ſint ianitores celi ¶ Scdo
ꝯmendabilis eſt ex ꝑte electi In quo qui-
dē fuerūt tria q̄ in quolibet prelato requi-
runt̄ Primū eſt moꝝ maturitas. qd̄ no-
tat̄ cū d꞉. Ex his viris. vir eñ maturita-
tē importat Magnū eñ periculū eſt dum
prelatus maturus nō ē Eccl.x. Ve terre
cꝰ rex puer ē. Scdm eſt vite ſcitas. qd̄
notat̄ cū d꞉. Qui nobiſcū ſunt ꝯgregati.
In tā brā eñ ꝯgregatōe nullus potuiſſet
hītare niſi valde ſcūs. Vñ dicit criſ. ꝙ ꝗ̄
diu iudas fuit in collegio aploꝝ dyabo-
lus nō fuit auſus ip̄m inuadere. ſed qñ
ab ipſis receſſit in ip̄m intrauit. Terciū
ē ſapīe ⁊ doctrine veritas. qd̄ notat̄ cū d꞉
Oī tp̄e quo intrauit ⁊ exiuit ⁊c̄. Nullus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf